

TYÖ- JA TASA- ARVOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 3/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi henkilöstörahasolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä maaliskuuta 2002 lähettänyt työ- ja tasa-arvoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi henkilöstörahasolain muuttamisesta (HE 24/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Raili Hartikka ja hallitusneuvos Raila Kangasperko, työministeriö
- yhteistoimintasihteeri Pentti Vainio, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- sosiaalis sihteeri Veikko Simpanen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- johtava työsuhdelakimies Ari Kiiras, Akava ry

- osastopäällikkö Tapani Saukkonen, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- neuvottelupäällikkö Rauno Lindahl, Palvelutyönantajat ry
- suunnittelupäällikkö Pertti Rauhio, Suomen Yrittäjät
- neuvottelupäällikkö Heikki Saipio, Kunnallinen työmarkkinalaitos
- tilastotoimitsija Jorma Peussa, Kunta-alan ammattiliitto KTV ry
- partner Erkki Helaniemi, Aleksander Corporate Finance
- Finnairin henkilöstörahasolain puheenjohtaja Juhani Sinisalo, Henkilöstörahasolain neuvottelukunta
- hallintojohtaja Eero Leivo, Metso Oyj
- henkilöstörahasolain hallituksen puheenjohtaja Martti Luhanko, Metso Paper.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi henkilöstörahasolain yritystoiminnan kansainvälistymisen johdosta siten, että sellaisen konsernin, jossa emoyhtiö on suomalainen ja johon kuuluu ulkomainen tytäryhtiö, koko henkilöstö saisi mahdollisuuden kuulua konsernin yhteiseen henkilöstörahasolain. Myös ulkomaisen yrityksen Suomessa rekisteröidyn sivuliikkeen palveluksessa olevalla henkilöstöllä olisi mahdollisuus kuulua suomalaisen yrityksen yhteyteen pe-

rustettuun henkilöstörahasolain, jos sivuliike kuuluu samaan konserniin suomalaisen yrityksen kanssa.

Lisäksi ehdotetaan, että rahaston jäsenelle annettaisiin mahdollisuus siirtää osuutensa voittopalkkioerään henkilöstörahasolain sellaisessakin tapauksessa, että työnantaja on muuttanut henkilöstörahasolain mukaisen voittopalkkiojärjestelmän käteiseksi voittopalkkiojärjestelmäksi edellyttäen, että voittopalkkiojärjestelmä sallii

siirron rahastoon ja voittopalkkioerä on henkilöstörahastolain mukainen. Lisäksi ehdotetaan, että jäsenen niin halutessa rahasto voisi suorittaa jäsenen nostettavissa olevan rahasto-osuuden oman yrityksen tai samaan konserniin kuuluvien yritysten osakkeilla.

Laista ehdotetaan poistettavaksi mahdollisuus, että rahaston säännöissä voitaisiin sulkea määräaikaaisessa työ- tai virkasuhteessa olevat henkilöt rahaston jäsenyyden ulkopuolelle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Esityksen perustelujen mukaan työmarkkinajärjestöt ovat yhteisissä kannanotoissaan todenneet yrityskohtaisten suhdannepuskureiden tarpeellisuuden ja pitäneet tärkeänä kehittää henkilöstörahastojärjestelmää joustavammaksi, jotta se pysyy kilpailukykyisenä muihin kannustejärjestelmiin nähden. Esityksellä pyritään joustavuuden lisäämiseen mahdollistamalla kansainvälisen konsernin koko henkilöstön kuuluminen samaan henkilöstörahastoon, käteisen voittopalkkion siirtäminen rahastoon ja rahasto-osuuden ottaminen yhtiön osakkeina.

Valiokunta pitää henkilöstörahastojärjestelmän kehittämistä joustavammaksi ja kilpailukykyisemmäksi tärkeänä. Henkilöstörahastolain vaatimukset yritys- tai työyksikkökohtaisesta päätöksenteosta ovat valiokunnan saaman tiedon mukaan aiheuttaneet ongelmia sellaisissa

yritysjärjestelyissä, joissa jossakin järjestelyjen kohteena olevassa yrityksessä toimii jo henkilöstörahasto. Valiokunta kiinnittää huomiota tarpeeseen joustavoittaa edelleen henkilöstörahastojärjestelmää siten, että se soveltuu nykyistä paremmin erilaisiin yritysjärjestelytilanteisiin ja organisaatiomuutoksiin. Muuttuvissa organisaatorakenteissa voisi valiokunnan käsityksen mukaan olla tarkoituksenmukaista mahdollistaa yksikkökohtaisen päätöksenteon ohella myös yksilökohtainen liittyminen konsernin piirissä toimivaan henkilöstörahastoon. Valiokunta pitää tärkeänä, että tämä mahdollisuus selvitetään pikaisesti ja tätä tarkoittava lainmuutosehdotus tuodaan eduskunnan käsiteltäväksi vielä tämän vuoden kuluessa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Esa Lahtela /sd
vpj.	Raija Vahasalo /kok	Pertti Mäki-Hakola /kok
jäs.	Tuula Haatainen /sd	Petri Neittaanmäki /kesk
	Pertti Hemmilä /kok	Håkan Nordman /r
	Leea Hiltunen /kd	Lauri Oinonen /kesk
	Anne Holmlund /kok	Tero Rönni /sd
	Anne Huotari /vas	Jaana Ylä-Mononen /kesk.
	Kyösti Karjula /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.